

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svetlobo dane od krajske kmetijske družbe.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleiweis.*

Tečaj VII.

V sredo 12. grudna (decembra) 1849.

List 50.

POVABILO

na naročilo Novic za prihodnje léto 1850.

Novice nastopijo o novim létu svoj osmi tečaj. Namén in obsežek tega nar starejiga slovenskiga časopisa, kteriga ste pripomoč naših nar imenitniših pisavcov, in zaupanje našiga naroda krog in krog po Slovenskim takó razširile, de ni skorej kraja, kamor bi „Novice“ ne šle, sta bravcam dobro znana — in ravno taka bosta tudi prihodnjič ostala.

V kmetijskih in obertnijskih rečéh, ki so podloga našiga telesniga blagostanja, bomo skerbeli vse na znanje dajati, kar služi v prid in v povzdigo kmetijstvu in obertnijstvu; zato častite ude kmetijske družbe posebno lepo prosimo, de naj nas blagovoljno podpirajo v tém imenitnim prizadevanji. Namenili smo se prihodnje léto kmetijsko orodje, ki je v družih deželah že za práv dobro poterjeno, pri nas pa še premalo znano, v ličnih podobah kmetovavcam razjasniti in v dokladah brez plačila podati.

Za razširjevanje mnogoverstnih podukov, ki pripomorejo k omíki prostiga slovenskiga ljudstva, bomo v vsim zvesto skerbeli. Od presvitliga Cesarja podeljena vstava (konstitucija) je dala vsim stanovam nove pravice, pa tudi nove dolžnosti, po kterih se ima sleherni deržavljan ravnati. Vse to bomo naznanaovali v Novicah.

Za omíko in veljavo slovenskiga jezika se bomo kakor dosihmal trudili; konstitucijsko pismo od 4. marca 1849 nam bo v tém vseskozi zvesto vodilo, po kterim je svobodna, mogočna, samostojna Avstrija pod vladarstvom vstavniga Cesarja, pa tudi vsacimu narodu njegova narodovnost izgovorjena. Nevstavnih in nemogočih reči ne bomo nikdar terjali, od zagotovljenih pravic pa tudi ne stopinice odstopili. Ne strastno ampak mirno se bomo za pravice Avstrijskih Slovencev potegovali.

Kér izverstna pesem veliko pripomore k omíki in liki jezika, bomo kakor dosihmal podajali svojim bravcam tudi pesmi. Naš prvi pesnik — slavni Koseski — nam je prijazno zagotovil, vse kar bo še prihodnjič pesniškiga pisal, „Novicam“ izročiti. Nasledbo „Neveste Mesinske“ nam je blagovoljno obljubil. Nar lepši kinč „Novic“ na pesniškem polji sò vsigdar pesniške dela Koseskiga bile. Temu velikanu na slovenskim parnasu se bojo prijazno pridružile tudi lepe pesmi družih naših pesnikov, ki slové po Slovenskim.

„Novičar“ bo vsaki teden prinesel ob kratkim nar imenitniši prigodbe celiga sveta. Novic se mende tudi prihodnje léto ne bo manjkalo, tedaj bo „Novičar“ vedno napoljeno torbico novicimel, kterih ne bo dolgočasno skladal, ampak kratko pa dobro povedal. — Kar se bo v prihodnjim deželnim in deržavnim zboru govorilo in sklenilo, bomo ob kratkim na znanje dajali, ravno tako tudi vse nove postave.

Po potrebi bomo posebne doklade dajali.

Vse pisanje v podučnih sestavkih bo v navadnim čisto slovenskim in lahko umevnim jeziku Novic, ktere slovenskimu ljudstvu namenjene, morajo pred vsim skerbeti, de se v bravcih veselje do branja obudi in se jim ne odtegnejo, rekoč: „tega ne razumemo.“ Práv je, de se drugi časopisi v svojih sestavkih za bolj učene Slovence višjiga jezika poslužujejo, ki se občenoslovanskimu bliža, — namenu Novic se pa v navadnih sestavkih ne príleže drug jezik, kakor naš čisti slovenski, ki ima tudi svoje prednosti.

Nevice bojo izhajale, kakor dosihmal, vsako sredo, v ravno tisti obleki, kakor dosihmal, in bojo z vsimi dokladami vred — ako se o novim létu poštnina ne povikša ali se jim morebiti kak drug davk ne naloži, cesar ne pričakujemo — kakor dosihmal veljale za celo léto po pošti 2 gold. in 40 krajc.; za pol léta pa 1 gold. in 20 krajc. Sicer pa veljajo v tiskarnici prejemane za celo léto le 2 gold., za pol léta pa 1 gold.

Vsaka cesarska pošta prejema naročila; sicer pa tudi založnik Novic gosp. Blaznik v Ljubljani.

Po novih postavah ni treba za naročivne pisma z denarjem vred nič poštnine plačati; tode na pismo, ki se založniku ali vredništvu Novic pošlje, se mora zapisati „Naročivni denar“ (Pränumerationsgelder).

Kdor Novice dobivati želi, naj se naroči berž ko more še ta mesec, de jih bo ob novim létu pore dama dobivati zamogel. Tisti, ki se pozneje naroče, jih bojo sicer tudi dobili, pa naj nikar ne bojo nejevoljni, ako jih pozneje dobé.

Dr. Bleiweis, vrednik.